

упадок в те bagno". \*)

"Фабриканти збирають ся і устанавляють ціни, навіть наперекір великим законам про заосмотрюване і зопотребоване. Чи мають робітники такеж саме право параджувати ся і думки? Робітники, коли дучать ся, збирають ся не у шини. Всі зорганізовані сили суспільности є проти них. Капітал має армію і флоту, законодатні гіла, судовий і виконавчий департаменти. Коли богачі дучать ся, то кажуть, що они се роблять для зміни думок. Коли робітники дучать ся, то кажуть, що они роблять консірацію. Єси они дучать ся, щобн щось робити в порозуміню, то їх називають молдохом, товною. Єсли они обороняють ся, то се є зрада. В дійсности убогих є більше чим богатих. Чомуж мають богаті коштровать суспільне житє?... Чи робітники ніколи не дізнають ся, як в них сила? З инши суспільного житя чути стогін поневолевих, голодних, потопланих, бедольних, погорджених; стогін муцих, що пощали в респекту і плачущих женщин. Бувають часи, коли жебруки стають революціонерами — коли онуча стає прапором, під яким найнищяхотійні і найвідважійні люди борють ся за людські права". \*\*)

"Ніколи в сім щасливім краю або деінде — з винятком гістентарного краю чуд — в якому "всі їли і були ситі" — люди не мали чого небудь подостатком... Угольний синдикат думає, що угля — за богато. Інші синдикати думають, що є за богато зеліза, дерева, мукі і т. д. \*\*)

"Я не є сентімельтальним убожателем дикарського стану. Я не поділяю думок Rousseau, або Chateaubriand або Cooper-a про некультурних дітий природи. Я розумію їхнє матеріальне і моральне убожество і їхній низький і вузкий степен. Я вірю, що не лише цивілізація є природним призначенем чоловіка, але й освободженє, підне-

---

\*) Проф. Huxley.

\*\*) Rob't Ingersoll — "Man vs. Machine".

\*\*) Henry D. Lloyd — "Wealth vs. Commonwealth".